

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8216201332
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8216201332.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Fiľakovského v spore žalobcu: ČSOB Leasing a.s., so sídlom Žižkova 11, 815 10 Bratislava IČO: 35 704 713, právne zastúpený: GRIŠČIK & PARTNERS s.r.o., Hviezdoslavovo nám. 25, 811 02 Bratislava, IČo 35 893 893 proti žalovanému: K. K., R.. XX.XX.XXXX, O. I. XXXX/XX, XXX XX D., právne zastúpený JUDr. Ivan Savčák, advokát, Partizánska 45, 085 01 Bardejov, IČO 42 230 080, o zaplatenie sumy 1.504,42 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č.k. 3C/76/2016-153 zo dňa 27. novembra 2019, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaný má nárok vo vzťahu k žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

2. Rozhodnutie právne posúdil okrem iného ustanovením § 100 ods. 1, § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“).

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobca v konaní vedenom pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. 6C 108/2014 sa žalobným návrhom doručeným Okresnému súdu v Bardejove dňa 29.10.2013 domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 1.687,64 eur s príslušenstvom. Uznesením Okresného súdu Bardejov zo dňa 21.01.2016, č. k. 6C/108/2014-106 bolo konanie titulom čiastočného späťvzatia čiastočne zastavené čo do zaplatenia istiny vo výške 183,22 eur s príslušenstvom a v prevyšujúcej časti bol nárok žalobcu proti žalovanému čo do zaplatenia istiny vo výške 1.504,42 eur s príslušenstvom vylúčený na samostatné konanie. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.03.2016.

4. Žalobca cestou právneho zástupcu žalobným návrhom doručeným súdu dňa 29.10.2013 sa domáha proti žalovanému pôvodne úhrady sumy 1.687,64 eur s príslušenstvom titulom uzavretej Zmluvy o spotrebnom úvere zo dňa 13.09.2006 číslo B./XX/XXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému účelový spotrebný úver vo výške 3.011,45 eur na financovanie predmetu- motorového vozidla C. F. C.:T V priebehu konania žalovaný cestou právneho zástupcu podaním zo dňa 06.10.2016, doručeným súdu dňa 07.10.2016 okrem iného vyjadrenia vzniesol žalovaný námietku premlčania.

5. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov zo dňa 09.03.2018, č. k. 3C/76/2016-109 súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému priznal vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 25.03.2019, č. k.

16Co/37/2018-128 odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že rozsudok súdu prvej inštancie bol nepreskúmateľný. Súd sa nevysporiadal so základnou otázkou a to posúdením právneho vzťahu medzi stranami sporu, ktorý vznikol na základe zmluvy o úvere ako aj s Dohodou o splácaní dlhu.

6. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní opätovne žalobu v celom rozsahu zamietol, pretože v danom prípade vzhľadom na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného je nárok žalobcu uplatnený v tomto konaní premlčaný. Právo žalobcu v danom prípade sa premlčalo a vzhľadom na vyššie citované zákonné ustanovenie nemožno premlčané právo žalobcovi ako veriteľovi priznať. Ako vyplýva z čl. 1 žalobného návrhu doručeného súdu v konaní sp. zn. 6C/108/2014 dňa 29.10.2013 žalobca písomným oznámením určil predčasnú splatnosť spotrebného úveru ku dňu 28.03.2007, pričom žalobný návrh v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/108/2014 bol uplatnený na súde až dňa 29.10.2013 a premlčacia doba na uplatnenie nárokov žalobcu proti žalovanému uplynula dňa 28.03.2010. Súd prvej inštancie poukázal ďalej na to, že samotná dohoda o splácaní dlhu a dohoda o splátkach je neplatným právnym úkonom, pretože do dohody o splátkach bolo vsunuté aj uznanie dlhu, o ktorom žalovaný nemal vedomosť a nebol upovedomený o následkoch spojených s uznaním dlhu.

7. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 3 v spojení s ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“).

8. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca včas. Odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p., súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p., rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p., súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ust. § 365 ods. 1 písm. d) C.s.p., konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

9. Podľa názoru žalobcu, rozsudok nie je vecne a právne správny a nemá oporu vo vykonanom dokazovaní; jeho odôvodnenie je v rozpore s pokynmi odvolacieho súdu uloženými súdu prvej inštancie v uznesení odvolacieho súdu zo dňa 25.03.2019, sp. zn. 16Co/37/2018 (ďalej len „Uznesenie o odvolaní“), ktorým odvolací súd zrušil pôvodný rozsudok súdu prvej inštancie vydaný v tejto veci dňa 09.03.2018. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nijako neuvádza, prečo na nárok zo Zmluvy o úvere, ktorá patrí medzi tzv. „absolútne obchody“, na ktoré sa v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka až do 31.03.2015 aplikoval vždy Obchodný zákonník, a to bez ohľadu na postavenie jej zmluvných strán, aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka. Žalobca v tejto súvislosti zdôrazňuje, že nároky, ktoré sú predmetom tohto súdneho sporu vznikli pred 01.04.2015, t.j. pred účinnosťou novely Občianskeho zákonníka č. 102/2014 Z. z., ktorou bolo do § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka zakotvené ustanovenie, podľa ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

10. Súd prvej inštancie podľa názoru žalobcu pochybil, keď premlčanie žalovaného nároku posúdil podľa Občianskeho zákonníka, a to navyše bez toho, aby tento svoj postup riadne odôvodnil. Podľa názoru žalobcu, samotné uznanie dlhu žalovaným nemohlo nijako spôsobiť neplatnosť Dohody ako celku, a teda aj neplatnosť v Dohode dohodnutého splátkového kalendára, ktorý bol pre žalovaného nepochybne výhodný, keďže mu umožňoval splatiť v tom čase splatný a nepremľčaný dlh v mesačných splátkach vo výške 30,- eur po dobu viac než troch rokov (37 mesiacov). Uvedený splátkový kalendár by mal pritom nesporne vplyv na premlčanie nároku žalobcu aj v prípade, ak by bolo uznanie dlhu žalovaným v Dohode naozaj neplatné. Platí totiž, že uzavretím Dohody sa zmenila splatnosť dlhu žalovaného a žalobca si po jej uzavretí nemohol svoj nárok uplatniť na súde, a to až do doby, kedy sa dlh žalovaného stal v dôsledku nedodržania splátkového kalendára opätovne splatným. Keďže žalovaný uhradil podľa Dohody len prvú splátku vo výške 30,- eur, jeho dlh sa stal v zmysle Čl. IV Dohody splatným až dňa 17.03.2010 (t.j. v 30. deň po splatnosti neuhradenej 2. splátky splatnej dňa 15.02.2010). Žaloba bola podaná dňa 28.10.2013, čo znamená, že v prípade aplikácie 4-ročnej premlčacej doby podľa Obchodného zákonníka (viď bod III. tohto odvolania), bola podaná pred premlčaním nároku žalobcu.

11. Podľa názoru žalobcu, Dohoda nie je neplatná ani v časti uznania dlhu žalovaným. Súd prvej inštancie pritom vôbec neuvádza na základe akých dôkazov došiel k uvedeným skutkovým zisteniam, pričom

podľa názoru žalobcu nemá tento záver súdu oporu vo vykonanom dokazovaní, a nie je ani vecne správny. Uznanie dlhu a jeho následky na premlčanie nároku sú pritom riadnym zákonným inštitútom tak noriem občianskeho, ako aj obchodného práva a jeho využitie nemôže byť automaticky považované za neplatné len preto, že osoba, ktorá dlh uznala, bola spotrebiteľom. Otázka platnosti uznania dlhu žalovaným je pritom zásadná vo vzťahu k otázke premlčania nároku žalobcu, keďže v prípade jeho platnosti by k jeho premlčaniu nedošlo nielen v prípade, ak by bolo posudzované podľa Obchodného zákonníka, ale ani v prípade, ak by sa na toto premlčanie aplikoval Občiansky zákonník. Podľa názoru žalobcu zamietnutie toho istého nároku len z dôvodu premlčania nároku, založenom na mimoriadne extenzívnom výklade predpisov na ochranu spotrebiteľa by dalo do zjavnej nerovnováhy ochranu práv žalovaného, ktorý svoje záväzky voči žalobcovi nikdy riadne neplnil a práv žalobcu, ktorý svoje záväzky voči žalovanému vždy dodržal. Súd prvej inštancie pritom nikdy neskonštatoval, že by uvedené práva žalobcu primárne pochádzali z neprijateľných zmluvných podmienok, len automaticky a schematicky posúdil Dohodu z dôvodu v nej obsiahnutého uznania dlhu ako neplatný právny úkon a z uvedeného dôvodu práva žalobcu za premlčané.

12. Žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1.504,42 eur, úrok z omeškania vo výške 14,25% p.a. zo sumy 1.504,42 eur od 02.11.2008 do 19.01.2010, t. j. v výške 265,78 eur a úrok z omeškania vo výške 9% p.a. zo sumy 1.504,42 eur od 18.03.2010 do zaplataenia a zároveň žalobcovi prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

13. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. V spojitosti s argumentáciou žalobcu, v zmysle ktorej mala byť Dohoda o uznaní dlhu platná, žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8MCdo 1/2014 zo dňa 30.03.2015., v ktorom súd judikoval, že tento typ dohody je absolútne neplatný z dôvodu nedostatku slobodnej vôle, a tým nespôsobuje ani plynutie desaťročnej premlčacej doby podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. K poznámke žalobcu, že nároky z tejto zmluvy boli predtým uplatnené v rozhodcovskom konaní avšak súd následne súdnemu exekútorovi, na základe vydaného rozhodcovského rozsudku, neudelil poverenie na z dôvodu posúdenia rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, považuje žalovaný za irelevantnú. Na tomto mieste dáva žalovaný súdu do pozornosti uznesenie Ústavného súdu SR z 20. septembra 2017 sp.zn. III. ÚS 572/2017, v ktorom sa Ústavný súd SR vyjadril, že ak veriteľ uplatnil svoje právo na rozhodcovskom súde, ktorý nemal právomoc rozhodovať, premlčacia doba nespočívá, pretože v zmysle § 112 bola žaloba podaná na nepríslušnom orgáne.

14. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

15. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

16. Podľa ust. § 390 písm. a), písm. b) C.s.p., odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

17. Podľa ust. § 52 ods. 1, Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa odseku 2, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa odseku 3, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa odseku 4, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

19. Podľa ust. 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

20. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dospel k správneému záveru v tom smere, že uzatvorená úverová zmluva je zmluvou spotrebiteľskou vychádzajúc z postavenia žalovaného ako dlžníka z úverovej zmluvy a že je namieste aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka ako aj Zákon o spotrebiteľských úveroch. Zmluvným dojednaním nie je možné vylúčiť pôsobnosť Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona. Výnimku netvorí ani zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Zákon o spotrebiteľských úveroch má vo vzťahu k Obchodnému zákonníku povahu *lex specialis*, a preto má prednosť pred aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka.

21. Odvolací súd nijako nepopiera aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka na úverové vzťahy. Predmetná vec sa však týka záväzkovo - právneho vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Ide teda o typický občianskoprávny vzťah a niet dôvodu nechrániť dobromyseľnosť spotrebiteľa - žalovaného vychádzajúcu z dôvery v objektívne občianske právo.

22. Obchodný zákonník účinný v čase uzatvorenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere úpravu neprijateľných podmienok spotrebiteľských zmlúv neobsahoval. Tento právny predpis v širšom rámci súkromnoprávnej úpravy, ktorej základným všeobecným predpisom je Občiansky zákonník, má postavenie predpisu špeciálneho. Ustanovenie § 1 odsek 2 Obchodného zákonníka priamo ukladá riešiť otázky Obchodným zákonníkom neupravené podľa predpisov občianskeho práva. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 853 odsek 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. Vychádzajúc z uvedeného v dôsledku nedostatku inej právnej úpravy neprijateľných podmienok pri zmluvách o úvere, ktoré síce boli uzatvorené podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, avšak majú spotrebiteľský charakter v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka, je potrebné vychádzať z ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka upravujúceho analogický prípad. Inak by sa minula účinkom do nášho právneho poriadku implementovaná Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

23. Z obsahu spisu vyplýva, že Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. B./XX/XXXXX zo dňa 13.9.2006 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver na financovanie predmetu financovania, ktorým je vozidlo C. F., vo výške 3011,45 eur. Žalovaný sa zaviazal splácať spotrebiteľský úver v pravidelných mesačných splátkach vo výške 123,76 eur, v počte 72 splátok, splatnosť prvej splátky dňa 13.10.2006.

24. Podaním zo dňa 3.4.2007 žalobca oznámil žalovanému predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru ku dňu 28.3.2007 vo výške 88 504,50 Sk (2937,81 eur). Dňa 19.1.2010 uzatvoril žalobca so žalovaným Dohodu o splácaní dlhu v splátkach, ktorej predmetom bolo zároveň aj uznanie dlhu. Podľa Čl. III dohody sa dlžník zaviazal zaplatiť veriteľovi sumu 1717,64 eur s príslušenstvom v termínoch a splátkach podľa splátkového kalendára.

25. V danom prípade ide o predformulovaný obsah dohody. Samotné uznanie dlhu je spojené s dohodou o uzavretí splátkového kalendára, pričom je možné mať pochybnosti o tom, že dlžník si bol vedomý dôsledkov uznania dlhu, najmä predĺženia premlčacej doby v zmysle § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

26. Námietka žalobcu, že žalovaný uznal svoj dlh čo do výšky a dôvodu uzatvorením Dohody o splácaní dlhu v splátkach a takáto dohoda nemôže byť neplatná je nedôvodná.

27. Uznanie dlhu podľa ust. § 558 Občianskeho zákonníka je jednostranným právnym úkonom dlžníka voči veriteľovi, pre ktorý je pod sankciou neplatnosti ustanovená písomná forma. Prejav vôle uznať dlh čo do dôvodu a výšky je určitý a zrozumiteľný, ak je výkladom podľa ust. § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka objektívne pochopiteľný, t.j. ak nevzbudzuje pochybnosti o jeho obsahu. Navyše uznanie dlhu je samostatným zabezpečovacím inštitútom, ktorý plní zabezpečovaciu funkciu tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase uznania. Uznanie dlhu nie je novým právnym titulom záväzku. Zakladá sa ním právna domnienka, že dlh v čase jeho uznania existoval, ktorá je však vyvrátiiteľná dôkazom opaku. Znamená to, že skutočnosť, pre ktorú je v zákone stanovená domnienka, ktorá pripúšťa dôkaz opaku, má súd za preukázanú, pokiaľ v konaní nevyšiel najavo opak.

28. Vychádzajúc zo skutkových okolností, v konaní nebolo preukázané, že žalovaný v čase, keď predmetnú dohodu o splácaní v splátkach podpisoval, mal vedomosť o tom, že podpisuje aj uznanie záväzku, možno prísť len k záveru, že pri uznávanom prejave absentovala slobodná vôľa žalovaného takýto jednostranný právny úkon urobiť. Preto je takýto právny úkon v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatný a preto nemohol ani nastať právny následok uznania záväzku vyplývajúci z ustanovenia § 558 Občianskeho zákonníka.

29. Dohoda o splácaní dlhu v splátkach zo dňa 19.1.2010 je neplatná v zmysle § 3 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práva a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práva a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priechi dobrým mravom.

30. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty (§ 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka). Premlčanie je kvalifikované plynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou premlčania. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Uplynutím premlčacej doby právo nezaniká, iba sa oslabuje. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje nároky a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Tak ako súd vyššie uviedol, právny vzťah medzi účastníkmi konania je právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy a teda na tento je potrebné aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú vzťahy spotrebiteľského charakteru. Tieto ustanovenia je treba aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu a teda aj na právny úkon uznania dlhu žalovaným. Dohodu je potrebné považovať za dodatok k predbežne formulovanej štandardnej zmluve, teda k spotrebiteľskej zmluve, z ktorej žalobca odvodzuje svoj právny nárok. Právny režim predbežne formulovanej štandardnej zmluvy definovaný v čl. 3 ods. 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, teda nevyhnutne musí dopadať aj na predmetnú dohodu. Dohoda o uznaní dlhu musí zodpovedať všetkým náležitostiam platného právneho úkonu, najmä musí byť určitá a zrozumiteľná. Spotrebiteľ, ktorému išlo najmä o to, aby mohol uhradiť dlh v splátkach, keďže finančná situácia mu nedovoľovala uhradiť dlh naraz, musel podpísať celý formulár, pričom význam obsahu formulára, ktorý podpísal mu nebol zrejmý. Vzhľadom na takto predformulovaný obsah a okolnosti podpisu dohody možno mať vážne pochybnosti aj o tom, že ide o skutočný prejav vôle žalovaného uznať dlh a nejde iba o vôľu uzavrieť dohodu o splátkach so žalobcom.

31. Žalovaný na pojednávaní dňa 1.2.2017 uviedol, že so splácaním úveru prestal z dôvodu, že mal finančné problémy. Čo sa týka splácania dlhu, bol v omeškaní s jednou splátkou, už v tom čase kontaktoval žalobcu avšak mu nebolo vyhovené. Následne ďalej nesplácal, došlo k odobratiu

motorového vozidla. Po uplynutí roka a pol ho telefonicky kontaktovali stým, že chceli uhradiť ďalšie poplatky vo vzťahu k parkovnému. Vo vzťahu k dohode o splátkach, podpisoval dohodu o splátkach, „nakoľko to bolo menšie zlo“. Z vyjadrenia žalovaného zo dňa 9.2.2017 (č.l. 50) vyplýva, že Dohodu o splácaní dlhu podpísal po dlhodobom nátlaku zo strany žalobcu, ktorý sa mu „vyhráždal“, že nepodpísaním tejto dohody dôjde k vymáhaniu dlžnej čiastky súdnou cestou, čo jeho náklady iba navýši, keďže podľa ich vyjadrenia „nemá žiadnu šancu na úspech“.

32. Postup žalobcu je v rozpore s dobrými mravmi, pretože podpisom takejto formulárovej dohody žalovaný ako spotrebiteľ zhoršil svoje zmluvné postavenie dohodnuté v pôvodnej zmluve v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Je nelogické, aby spotrebiteľ, ak by mal vedomosť o stave veci, mal záujem na uznaní záväzku a predĺžení premĺčacej doby. Ide o znevýhodnenie spotrebiteľa výlučne v prospech dodávateľa, predložením vopred pripraveného tlačiva na podpis spotrebiteľovi. Uznanie záväzku žalovaným bolo vykonané na predtlačí žalobcu, pričom listina bola označená ako Dohoda o splácaní v splátkach a o úhrade pohľadávky v splátkach, ktoré označenie môže u bežného občana - spotrebiteľa s minimálnym právnym vedomím za určitých okolností, keď je zo strany veriteľa, resp. jeho právneho nástupcu či už písomne alebo ústne, telefonicky či iným spôsobom, upozorňovaný, keď nie až zastrášaný, možným súdnym konaním a následnou exekúciou, priviesť k rozhodnutiu uzavrieť takúto dohodu o splátkovom kalendári v snahe zabrániť jeho postihu a urovnať svoje záväzky voči druhej strane. V ďalšom si však možno často ani neuvedomuje, aké ďalšie prehlásenia podpísal, prípadne k akým ďalším povinnostiam alebo sankciám sa zaviazal, navyše keď samotná dohoda je vypísaná vo všetkých bodoch zástupcom druhej strany.

33. Súd preto predmetnú spotrebiteľskú vec podrobil aj z pohľadu súdnej kontroly nekalých obchodných praktík. Inštitút nekalej obchodnej praktiky je zákonným termínom, ktorý nie je možné prehliadať ani v rovine súkromného práva. Pri vyhodnocovaní praktiky dodávateľa súd musí operovať priemerným spotrebiteľom (Smernica Rady a EP 2005/29 bod 19 Preambuly) a existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podpíše dokument sledujúc dosiahnutie splátok. V skutočnosti ide preto podľa citovanej Smernice (čl. 5 a 9) o nekalú obchodnú praktiku a neodbornú starostlivosť dodávateľa v záujme vyššej kvality života ľudí. V prípade, že žalobca uplatňuje právo po použití nekalej obchodnej praktiky, súd môže odmietnuť poskytnúť ochranu takto uplatnenému právu. Ak sa právo uplatňuje po použití nekalej obchodnej praktiky, ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Konaním v rozpore s dobrými mravmi na účely zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z. z. (účinný v čase podpisu dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku) sa rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej dohody (§ 4 ods. 8 zák. o ochrane spotrebiteľa). U iných praktík ako sú taxatívne uvedené v prílohe č. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa je pre záver o nekalosti dôležitá existencia nižšie uvedených aspektov. Obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov (§ 7 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa).

34. Odbornou starostlivosťou sa rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti (§ 2 písm. u) zákona o ochrane spotrebiteľa). Podstatným narušením ekonomického správania spotrebiteľa sa rozumie využitie obchodnej praktiky na značné obmedzenie schopnosti spotrebiteľa urobiť rozhodnutie, ktoré by pri dostatku informácií inak neurobil (§ 2 písm. r) zákona o ochrane spotrebiteľa). Zámer žalobcu dosiahnuť vymožitelnosť pohľadávky podpísaním dohody zo dňa 19.1.2010, ktorú podpísal žalovaný, súd hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto zákonného inštitútu a to nedostatok odbornej starostlivosti na strane dodávateľa, ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa. Uznanie dlhu žalovaným, súd považuje za právne neúčinné, pretože žalovaný nemal vedomosť o následkoch uznania dlhu, ktoré je zakomponované do dohody o uzavretí splátkového kalendára, pričom je možné mať pochybnosti o tom, že ide o skutočný prejav vôle

žalovaného uznať dlh a nejde iba o vôľu uzavrieť dohodu o splátkach so žalobcom. Z uvedeného je zrejmé, že pri dostatku informácií by žalovaný uvedenú dohodu spojenú s uznaním dlhu nepodpísal.

35. Zo samotného znenia dohody je zrejmé, že sa jedná o formulárový dokument, ktorý má zdanlivo pôsobiť ako ústupok žalovanej strane vo forme povolenia splátok dlhu, no jeho skrytým cieľom je dosiahnutie uznania záväzku a tým predĺženie premlčacej lehoty na uplatnenie žalobného nároku. Zo samotného textu predmetnej dohody vyplýva, že ide o formulár, ktorý žalobca používa vo vzťahu k neurčitému počtu dlžníkov a údaje o dlžníkoch sú následne do formulára dopisované rukou. Ak dlžník podpisuje takúto dohodu, nerobí to z dôvodu, aby uznal svoj záväzok, ale aby dosiahol možnosť uhrádzať svoj dlh v splátkach. Uznanie záväzku je cieľ sledovaný žalobcom, nie však žalovanou ako spotrebiteľmi, ktorá obsah formulára nemôže nijako ovplyvniť. Celé toto konanie vrátane zabezpečenia uznania záväzku možno potom hodnotiť ako konanie prinajmenšom špekulatívne s cieľom zabezpečenia exekučného titulu a následného vedenia exekúcie voči žalovanému na pohľadávku, ktorá síce je tvorená dlžnou istinou ku dňu postúpenia, no príslušenstvom pohľadávky spočívajúcim jednak v úrokoch z omeškania za niekoľko rokov omeškania, ako aj v trovách konania, a to najmä trovách právneho zastúpenia, ktorá suma môže v konečnom dôsledku niekoľkonásobne prevýšiť dlžnú sumu, ktorú v konečnom dôsledku bude musieť žalovaný uhradiť. Ak by žalobca postupoval s odbornou starostlivosťou, nepoužil by jeden formulár, ktorý obsahuje dohodu o splátkach ako dvojstranný právny úkon a zároveň uznanie dlhu ako jednostranný právny úkon. Takto vytvorený formulár pôsobí na spotrebiteľa prinajmenšom mätúco, pričom možno predpokladať, že práve to je jeho účelom.

36. Následne, keďže nedošlo k platnému uznaniu záväzku žalovaným tým, že podpísal predmetnú dohodu, nemožno vo vzťahu k premlčaniu aplikovať ustanovenie § 110 ods.1 Občianskeho zákonníka t. j. desať ročnú premlčaciu dobu. Preto je správny aj záver súdu nižšieho stupňa o dôvodnosti námietky premlčania, pretože ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

37. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že vzhľadom na žalovaným vnesenú námietku premlčania bolo potrebné nárok žalobcu zamietnuť z dôvodu uplynutia tak subjektívnej ako aj objektívnej premlčacej doby. Žalobca zosplatnil úver ku dňu 28.3.2007, trojročná objektívna premlčacia doba uplynula dňa 28.3.2010 a žaloba bola podaná až dňa 28.10.2013.

38. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalobcu za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 C.s.p. v jeho napadnutom rozsahu potvrdzuje ako vecne správny.

39. O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p. tak, že žalobca nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada nepriznáva. Dôvodom takéhoto rozhodnutia je skutočnosť, že úspešnému žalovanému v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

40. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).